

XUNTA
DE GALICIA

CONSERVATORIO
PROFESIONAL DE
MÚSICA DA CORUÑA

CMUS
PROFESIONAL
DA CORUÑA

**Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional
e Innovación Educativa**

REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD75PRO01

Programación de Contrabaixo 2022-23

Indice

1.	Introdución	4
2.	Metodoloxía	5
3.	Atención á diversidade	6
1.	Temas transversais	7
3.1.	Educación en valores	7
3.2.	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC)	8
1.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	9
1.	Secuenciación do curso	9
3.3.	Curso: 1º GRAO ELEMENTAL	9
1.1.	Curso: 2º GRAO ELEMENTAL	16
1.1.	Curso: 3º GRAO ELEMENTAL	23
1.1.	Curso: 4º GRAO ELEMENTAL	30
1.1.	Curso: 1º GRAO PROFESIONAL	37
1.1.	Curso: 2º GRAO PROFESIONAL	45
1.1.	Curso: 3º GRAO PROFESIONAL	52
1.1.	Curso: 4º GRAO PROFESIONAL	61
1.1.	Curso: 5º GRAO PROFESIONAL	69
1.1.	Curso: 6º GRAO PROFESIONAL	76
1.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	85
4.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	85
5.	ANEXOS	87
5.1.	Probas de acceso 1º de grao profesional	87

1.1. Probas de acceso a outros cursos	88
1.1. Criterios para a obtención dos premios fin de grao	91
5.2. Adaptación da programación á situación de emerxencia sanitaria	92

1. Introdución

A Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

O artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen. Ditas características veñen ditadas para a nosa comunidade autónoma no posterior *Decreto 198/2007 do 27 de setembro de 2007, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música.*

A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Así mesmo, a Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas. Os aspectos básicos do currículo das ensinanzas profesionais de música fíxanse no Real Decreto 1577/2006, do 22 de decembro e se definen no marco da nosa comunidade no *Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.*

A presente programación dá concreción a ditos decretos a nivel de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste departamento no Conservatorio Profesional de Música de A Coruña.

O grao profesional ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

2. Metodoloxía

Para establecer a metodoloxía adecuada temos que ter en conta a propia natureza da música e o contexto socio-pedagóxico dos alumnos.

O carácter individual do ensino da música posibilitáanos atender ao alumnado dun xeito particular, polo que as estratexias educativas variarán en función de cada caso, aplicándose coa flexibilidade necesaria.

A metodoloxía empregada é unha mestura de procedementos de descubrimento, onde se desenrolan tarefas de dificultade ascendente, e procedementos demostrativos, correccións e suxerencias por parte do profesor.

O alumnado traballará os contidos na casa durante a semana, precedidos por unha primeira lectura feita na clase coa colaboración do profesor, e sobre esa base traballarase na clase seguinte aplicando as estratexias que servirán de modelo para acadar a autonomía necesaria no estudo individual. Trátase de formar unha conciencia autocrítica que permita unha autoavaliación diagnóstica, primeiro paso para mellorar a nosa interpretación, e de coñecer e aplicar estratexias para a resolución de problemas

técnicos ou musicais. Algunhas das pezas serán interpretadas en público, o que implica tamén ensaiar co pianista acompañante.

A lectura a primeira vista vaise traballar facendo dúos do nivel axeitado ca profesora.

Todo o proceso rexistrarase por escrito para monitorizar o progreso do alumnado, dificultades e solucións atopadas.

3. Atención á diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio-alto, cunha boa capacidade de traballo pois ten que compaxinar os seus estudos de música cos de ensinanzas xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os seus estudos musicais poden ser: por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretemento, por inercia dun grupo de amigos, etc.. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun/ha alumno/a ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

- Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha ampla gama de actividades didácticas que respondan ós diferentes graos de aprendizaxe.
- Variacións de metodoloxía, para adaptala ás necesidades de cada alumno/a.

- Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con esixencias distintas.
- Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
- Acelerar ou frear o ritmo de introducción dos novos contidos adaptándose ao alumnado individualmente. A adaptación dos obxectivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

4. Temas transversais

4.1. Educación en valores

A educación no ámbito musical non debe rematar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e un desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais.

Estes contidos que responden á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente de carácter actitudinal e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara a dita realidade.

O carácter participativo e colaborador da práctica musical facilita a incorporación destes temas ao aula, especialmente na práctica de conxunto. Temas como os dereitos humanos e dos nenos, a igualdade de oportunidades entre sexos, o derrube das barreiras raciais, a educación para a saúde, compromiso co medio ambiente ou educación pola paz poderán ser incorporados tanto na clase individual como na de conxunto.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC)

O uso de todos os materiais relacionados coas TIC empregados na aula debe respectar en todo momento as leis de distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

Empregaránse os seguintes materiais audiovisuais no aula:

- Acompañamentos de piano en formato CD ou midi, como axuda para o estudo. Non se trata de substituír ao pianista, senón de contar cun metrónomo que nos axuda tamén coa afinación e o coñecemento da obra.
- Plataformas dixitais como YouTube, Spotify, etc. para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outra banda a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, grabadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar no aula as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o alumno.
- O material en formato electrónico (partituras, textos, presentacións, etc.) tamén será útil xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes.
- Emprego dos motores de busca para recopilar información referente ao propio instrumento, obras e compositores.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

- Debido á emerxencia sanitaria, as actividades culturais serán online este curso 2021-22 e consistirán no visionado de videos expostos na Aula Virtual.

6. Secuenciación do curso

6.1. Curso: 1º GRAO ELEMENTAL

6.1.1. Obxectivos

- Coñecer o instrumento, e as súas posibilidades sonoras, técnicas, estilísticas e estéticas nos distintos tipos de música.
- Interpretar diferentes pezas musicais atendendo a aspectos técnicos e musicais, de acordo co nivel.
- Suxeitar o instrumento e o arco correctamente.
- Manexar axeitadamente o arco, prestando atención á distribución e corrección técnica dos golpes de arco; coñecer e traballar o detaché, o legato e o staccato.
- Colocar axeitadamente a man esquerda controlando a afinación.
- Coñecer e traballar a primeira e a cuarta posición en todas as cordas do contrabaixo.
- Practicar movementos básicos de preparación para o cambio de posición.
- Desenvolver a memoria musical.
- Desenvolver o ritmo interno e a afinación relativa.
- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, dúos co profesor), mostrando unha actitude participativa.
- Desenvolver a posta en escena a través de concertos e audicións públicas.

- Reforzar a lectura na clave de fa e a lectura rítmica.
- Concienciar da necesidade do estudo constante e progresivo.
- Aprender a afinar o instrumento.
- Desenvolver a posta en escena a través de concertos e audicións públicas.

6.1.2. Contidos

- Partes do instrumento e do arco; mantemento, funcionamento e accesorios.
- Exercicios de pizzicato.
- Exercicios para a suxeción correcta do arco.
- Exercicios e pequenas pezas para a distribución correcta do arco, en cordas ó aire, detaché, legato e staccato.
- Exercicios de anticipación en ambas mans.
- Exercicios de mecanismo e anticipación
- Cordas abertas, Cuarta e primeira posicións. Exercicios técnicos básicos e traballo de diversas pezas e escalas.
- Exercicios de cambios de corda.
- Exercicios de legato, staccato e detachè.
- Exercicios para traballar o son e as dinámicas.
- Exercicios para a colocación correcto do brazo, dedos e man esquerdos; función dos dedos, peso do brazo.
- Exercicios para desenvolver a musculatura nas dúas mans.
- Clave de Fa en 4º.

- Exercicios rítmicos.
- Afinación do instrumento.
- Partes, uso e mantemento do contrabaixo e do arco.
- Exercicios para iniciar o cambio de posición; Glissando.
- Recomendacións e exercicios prácticos para tocar de memoria.
- Audicións dirixidas a poñer en práctica o dominio e os coñecementos técnicos e musicais adquiridos e o coñecemento do rol do contrabaixo na música sinfónica, de cámara e de jazz, así como no repertorio solista.

6.1.3. **Avaliación**

A profesora avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación, quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó seu contido.
- Coller axeitadamente o instrumento.
- Coller e distribuir axeitadamente o arco en todas as cordas.
- Coñecer o detaché, o legato e o staccato.
- Colocar axeitadamente os dedos, brazo e man esquerdos.
- Coñecer as cordas abertas, media e a cuarta posición.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Manifestar a capacidade de adaptación ó resto dos instrumentos ou voces (piano acompañante, dúos co profesor...). Traballar en conxunto, mostrando unha actitude participativa.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.
- Coñecer as partes, uso e mantemento do contrabaixo e do arco.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente, atendendo ao ritmo, afinación, distribución do arco, e a colocación correcta do contrabaixo e de ambas mans, os seguintes contidos:

- 1º trimestre

-4 pezas entre as seguintes:

Emery/Osborne: Bell song

Emery/Osborne: Uncle Bob

Emery/Osborne: Fat lady's waltz

Emery/ Berkeley:slow and misterious

Emery/: Picadilly circus

-4 pezas entre as seguintes:

Pop./Emery: This old man

Pop./Emery: In my little snuff box

Harvey/Emery: Orange peel

Popular: Mary had a little lamb

Popular: Brila, brila, estrelliña

Emery/ heffalump dance

-Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora

-Escalas e arpexios

-Dúos cá profesora

- 2º trimestre

-6 pezas entre as seguintes:

Slatford/Emery: Dinosaur dance

Milligan/Emery: Baby sardine

Pop./Laska: Campaiñas de Escocia (sib M)

Popular: Frère Jaques

Trad. Arr. Emery: old Macdonal

Diabelli: Andante

Popular: Lightly row

Beethoven: 9º sinfonía (fragmento)

Osborne: English dance

- Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora
 - Escalas e arpexios
 - Dúos cá profesora
- 3º trimestre
 - 4 pezas entre:
 - Emery/Gilbert: Ploughman´s song
 - Emery/Hall: This old man
 - Emery/ Harper: In my little snuff box
 - Emery/Harvey: Orange peel
 - Nicks: The little sailor
 - Nicks: Sunshine
 - Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora
 - Escalas e arpexios
 - Dúos cá profesora

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición:25%	Traballo semanal.50%
-------------------	--------------	----------------------

Á súa vez, os apartados de proba de aula e audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico:20%
Afinación: 20%
Son:20%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados todos os contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.1.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio en primeira posición, e 6 obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán todos os contidos do apartado mínimos esixibles de todo o curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala dunha oitava e 6 pezas a elección da profesora dos mínimos esixibles do curso.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:50%	Rítmico:20%	Afinación:20%	Son:10%
-------------	-------------	---------------	---------

6.1.5. Recursos didácticos

- G.E. ANDERSON e R.S. FROST : All for strings, vol.I (ed. Neil A.Kjos music co.)
- C. EMERY : Bass is best (ed. Yorke)
- SUZUKI : Suzuki bass school, vol. I (ed. Summy-Birchard Inc.)
- P. ROLLAND - S. JOHNSON : Young strings in action (ed. Boosey & Hawkes)
- T. OSBORNE : The really easy bass book (ed. Faber music)
- R. SLATFORD : Yorke solos vol. I (ed. Yorke)
- A. BRIAN : March of the giants (ed. Belwin-Mills)
- T. OSBORNE : The double bass sings (ed. Piper music)
- A. PORTELA : Recopilación para Contrabaixo - Grao Elemental vol. I

6.2. Curso: 2º GRAO ELEMENTAL

6.2.1. Obxectivos

- Coñecer o instrumento, e as súas posibilidades sonoras, técnicas, estilísticas e estéticas nos distintos tipos de música.
- Interpretar diferentes pezas musicais atendendo a aspectos técnicos e musicais, de acordo co nivel.
- Suxeitar o instrumento e o arco correctamente.
- Manexar axeitadamente o arco, prestando atención á distribución e corrección técnica dos golpes de arco; coñecer e traballar o detaché, o legato e o staccato.
- Desenvolver o concepto de autocontrol muscular e relaxación.
- Controlar constantemente a afinación e a calidade do son.
- Desenvolver a capacidade crítica do alumnado.
- Traballar o cambio do arco, os cambios de corda e as distintas zonas do arco.
- Coñecer o staccato e perfeccionar os golpes de arco estudados anteriormente.
- Colocar correctamente o brazo, dedos e man esquerdos.
- Traballar as posicións graves ata a terceira posición.
- Traballar os cambios de posición.
- Iniciarse nas dobres cordas.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a memoria musical.

- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, orquestra infantil.), mostrando unha actitude participativa.
- Adquirir hábitos correctos de estudo.
- Desenvolver a posta en escena a través de concertos e audicións públicas.

6.2.2. **Contidos**

- Pezas e estudos axeitadas ó nivel.
- Exercicios de detaché, staccato e legato.
- Exercicios de cambio de arco a pizzicato e viceversa.
- Exercicios de articulacións; staccato, acento, marcato.
- Exercicios para traballar o son e as dinámicas.
- Exercicios de distribución do arco nos ritmos con puntiño.
- Introducción e estudo das novas posicións ata a terceira.
- Exercicios de anticipación en ambas mans.
- Exercicios de cambio de posición.
- Escalas maiores dunha oitava na tesitura correspondente.
- Dobres cordas sinxelas.
- Exercicios para desenvolver a memoria musical.
- Exercicios de mecanismo e anticipación

6.2.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó seu contido.
- Posición axeitada do instrumento.
- Manexar axeitadamente o arco, atendendo á punto de contacto, distribución e á dirección perpendicular as cordas.
- Coñecer o detaché, legato e staccato.
- Colocar axeitadamente os dedos, brazo, e man esquerdos.
- Coñecer o rexistro do contrabaixo ata a terceira posición.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.

- Interpretar de memoria e en público, obras representativas do seu nivel no instrumento.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Manifestar a capacidade de adaptación ó resto dos instrumentos ou voces (piano acompañante, dúos co profesor).
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.
- Desenvolver a posta en escena a través de concertos e audicións públicas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

- 4 pezas entre:

- Saint-Saëns: Tortues

- Popular: Go 'way old man

- Popular: O ganso e o raposo

- Osborne: Procession of kings

- Ragwitz: Largo

- Stert: Lied e variacións

- 3 estudos entre:

- C. Emery: Brila, brila estreliña (variacións 5-8)

- Nanny: la m (páx. 10 do Método, vol. I)

- Michaellis: sol m

- Homenko: re m

- Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora

- Escalas e arpexios:

- 1 oitava maior: sib, fa

1 oitava menor melódica ou armónica: mi

- 2º trimestre

-4 pezas entre:

Brahms: Canto de berce

Dale: Minueto

Popular/Portela: Debajo un botón

Pop./Laska: Campaiñas de Escocia (do M)

Dubugnon: Petit concertude n. 3

-1 estudo entre:

Nanny: la m (páx. 11 do Método, vol. I)

Nanny: fa M (páx. 12 do Método, vol. I)

-Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora

-Escalas e arpexios:

1 oitava maior: la, mi, do

1 oitava menor melódica ou armónica: la

- 3º trimestre

-4 pezas entre:

Norton: Ambling

Dvorak: Largo

Bach: Cantata 147

Exaudet: Minuet

Lancen: Si j'etais... Moussorgsky

Leire: Old style tune

Appermont: Grand tango

Carroll: 5 pezas sinxelas

-2 estudos entre:

Lee: mi m

Nanny: sib M (páx. 14 do Método, vol. I)

Exercicio en sol M

Portela: Estudo en 3ª pos.

-Exercicios técnicos: exercicios de arco e man esquerda determinados pola profesora

-Escalas e arpexios:

1 oitava maior: sol, re

1 oitava menor melódica ou armónica: sol

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición: 25%	Traballo semanal: 50%
-------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, os apartados de proba de aula e audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico:20%
Afinación: 20%
Son:20%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado todos os contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.2.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, e 6 obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán todos os contidos do apartado mínimos esixibles de todo o curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala dunha oitava e 6 pezas a elección da profesora dos mínimos esixibles do curso.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:50%	Rítmico:20%	Afinación:20%	Son:10%
-------------	-------------	---------------	---------

6.2.5. Recursos didácticos

- C. EMERY : Bass is best (ed. Yorke)
- G.E. ANDERSON e R.S. FROST : All for strings, vol.I e II (ed. Neil A.Kjos)
- L. STREICHER : Método, vol.I (ed. Doblinger)
- I. CARROLL : 5 simple pieces (ed. Steiner & Bell)
- C. NORTON : Microjazz for db. (ed. Boosey & Hawkes)
- C. GOUINGUENÉ: Chaconne (ed. Alphonse Leduc)
- K. HARTLEY : Double bass solo (ed. Oxford Unity Press)
- R. SLATFORD : Yorke solos vol. I (ed. Yorke)
- G.E. ANDERSON e R.S. FROST : Solos & studes (ed. Neil A.Kjos)
- rec. A. MIHNO : Etudes for beginners (ed. Moskow Muzika)
- A. PORTELA : Recopilación para Contrabaixo - Grao Elemental vol. II

6.3. Curso: 3º GRAO ELEMENTAL

6.3.1. Obxectivos

- Coñecer o instrumento, e as súas posibilidades sonoras, técnicas, estilísticas e estéticas nos distintos tipos de música.

- Interpretar diferentes pezas musicais atendendo a aspectos técnicos e musicais, de acordo co nivel.
- Suxeitar o instrumento e o arco correctamente.
- Manexar axeitadamente o arco, prestando atención á distribución e corrección técnica dos golpes de arco; coñecer e traballar o detaché, o legato e o staccato.
- Desenvolver o concepto de autocontrol muscular e relaxación.
- Controlar constantemente a afinación e a calidade do son.
- Desenvolver a capacidade crítica do alumnado.
- Traballar o cambio do arco, os cambios de corda e as distintas zonas do arco.
- Coñecer o staccato e perfeccionar os golpes de arco estudados anteriormente.
- Colocar correctamente o brazo, dedos e man esquerdos.
- Traballar as posicións graves ata a terceira posición.
- Traballar os cambios de posición.
- Iniciarse nas dobres cordas.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a memoria musical.
- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, orquestra infantil.), mostrando unha actitude participativa.
- Tocar en público e de memoria, pequenas pezas con musicalidade, de acordo co nivel.
- Tocar cunha posición relaxada; coñecer a importancia da respiración para a interpretación en relación co fraseo.

- Ser capaz de utilizar todas as zonas do arco (talón, metade e punta).
- Coñecer o portato e traballar os golpes de arco estudados anteriormente.
- Traballar todas as posicións ata a cuarta inclusive.
- Traballar os cambios de posición.
- Coñecer os armónicos de quinta e oitava.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a memoria musical.
- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, orquestra infantil), mostrando unha actitude participativa.
- Adquirir hábitos correctos de estudo.

6.3.2. **Contidos**

- Pezas e estudos axeitadas ó nivel.
- Exercicios para a produción do son.
- Exercicios para o desenvolvemento das dinámicas.
- Golpes de arco (combinacións de notas soltas e ligadas, patróns rítmicos).
- Exercicios de arco: distintas partes do arco, ataques e cambios de arco.
- Introducción e estudo das novas posicións ata a cuarta posición.
- Exercicios de cambios de posición e cambio de posición e de corda simultáneos.
- Exercicios de anticipación en ambas mans.
- Escalas e arpexios maiores e menores dunha oitava na tesitura correspondente.
- Exercicios de dobres cordas para o control da afinación.

- Exercicios de armónicos.
- Exercicios de mecanismo e anticipación
- Exercicios para desenvolver a memoria musical.
- Lectura a primeira vista.

6.3.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar e memorizar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó seu contido.
- Coller axeitadamente o instrumento e o arco. Tocar co brazo dereito nunha posición relaxada.
- Coñecer o detaché, legato, staccato e portato.

- Colocar correctamente os dedos da man esquerda e utilizar a anticipación dos dedos.
- Coñecer o rexistro ata a cuarta posición.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público e de memoria obras representativas do seu nivel no instrumento.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Manifestar a capacidade de adaptación ó resto dos instrumentos ou voces (piano acompañante, dúos có profesor).
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre
 - 4 obras entre:
 - Hauta-Aho: The singing hippo
 - Haendel: Marcha (Escipión)
 - Hrasky: Impression
 - Lancen: Si j'etais...Bach
 - Dubugnon: Petit concertude n. 5
 - 2 estudos entre:
 - Hohmann: sib
 - Lee: sib
 - Nanny: sol M
 - Michaelis: Commodo
 - Ejercicios técnicos determinados polo/a profesor/a
 - Escalas e arpejos:
 - 1 oitava maior: solb, si
 - 1 oitava menor melódica: fa

- 2º trimestre

-4 obras entre:

Deutschmann: Menuett

Lancen: Berceuse for baby hippopotamus

Haydn: Andante da sinf. 94

Mozart: Aria de Papageno

Telemann: Minueto

Anónimo: Greensleeves

-2 estudos entre:

Homenko: Estudio en do m

Bottesini: Allegretto

Billé: reb M

Poradowski: fa m

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

-Escalas e arpexios:

1 oitava maior: lab, reb

1 oitava menor melódica: fa#

- 3 trimestre

-4 obras entre:

Weinstein: Dorian n.2

Patáchich: Lied song

Rameau: Rigaudon

Rimsky-Korsakov: Mazurka

Kosenko: Scherzino

Mozart: Aria de Papageno

Dittersdorf: German dance

Poradowski: Wiwat

Portela: Mar de decembro

-2 estudos entre:

Belsky: Estudio en re M

Lee: Estudio de tresillos

Lee: Estudio en si m

Hertl: la M

Simandl: n. 2

-Ejercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

-Escalas e arpexios:

1 oitava maior: mib

1 oitava menor melódica: sol#

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición: 25%	Traballo semanal: 50%
-------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, os apartados de proba de aula e audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico:20%
Afinación: 20%
Son:20%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.3.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpejo, un estudo, e seis obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán todos os contidos do apartado mínimos esixibles de todo o curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala dunha oitava e 6 pezas a elección da profesora dos mínimos esixibles do curso.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:50%	Rítmico:20%	Afinación:20%	Son:10%
-------------	-------------	---------------	---------

6.3.5. Recursos didácticos

- R. SLATFORD : Yorke solos vol. I (ed. Yorke)
- L. STREICHER : Mi forma de tocar el contrabajo, vols. I - II - II
- C. NORTON : Microjazz for db. (ed. Boosey & Hawkes)
- S. LANCEN : Berceuse for baby hippopotamus (ed. Yorke)
- P. HINDEMITH : Stücke für Kontrabaß sol (ed. Schott)
- rec. A. MIHNO : Etudes for beginners (ed. Moskow Muzika)
- G.E. ANDERSON e R.S. FROST : Solos & studes (ed. Neil A.Kjos)
- F. SIMANDL : Método [vol. 1] (ed. IMC)
- Beginning bass and piano [vol. 2] (ed. Ludwin Music)
- Leichte Spielstucke für Kb. und Klavier vol. 1 (ed. VEB - Leipzig)
- A. PORTELA : Recopilación para Contrabaixo - Grao Elemental vol. III

6.4. Curso: 4º GRAO ELEMENTAL

6.4.1. Obxectivos

- Coñecer o instrumento, e as súas posibilidades sonoras, técnicas, estilísticas e estéticas nos distintos tipos de música.
- Interpretar diferentes pezas musicais atendendo a aspectos técnicos e musicais, de acordo co nivel.
- Suxeitar o instrumento e o arco correctamente.

- Manexar axeitadamente o arco, prestando atención á distribución e corrección técnica dos golpes de arco; coñecer e traballar o detaché, o legato e o staccato.
- Desenvolver o concepto de autocontrol muscular e relaxación.
- Controlar constantemente a afinación e a calidade do son.
- Desenvolver a capacidade crítica do alumnado.
- Traballar o cambio do arco, os cambios de corda e as distintas zonas do arco.
- Coñecer o staccato e perfeccionar os golpes de arco estudados anteriormente.
- Colocar correctamente o brazo, dedos e man esquerdos.
- Traballar as posicións graves ata a sexta posición.
- Traballar os cambios de posición.
- Inicialse nas dobres cordas.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a memoria musical.
- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, orquestra infantil.), mostrando unha actitude participativa.
- Ser capaz de interpretar en público como solista tres pezas de dificultade acorde co nivel, a solo ou con acompañamento de piano, cunha duración total aproximada de 10 minutos.
- Controlar conscientemente a afinación e a calidade do son.
- Desenvolver a conciencia crítica do alumno.
- Tocar cunha posición relaxada; coñecer a importancia da respiración para a interpretación en relación co fraseo.

- Pasar correctamente o arco.
- Coñecer todos os golpes de arco estudados no grao elemental: legato, detachè, staccato e spiccato.
- Traballar todas as posicións ata a sexta inclusive.
- Traballar os cambios de posición.
- Iniciar a práctica do vibrato.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a memoria musical.
- Traballar en conxunto (pianista acompañante, clase colectiva, orquestra infantil, etc.), mostrando unha actitude participativa.
- Adquirir hábitos correctos de estudo.
- Tocar de memoria as pezas de audición.

6.4.2. **Contidos**

- Pezas e estudos axeitadas ó nivel.
- Golpes de arco: legato, detachè, staccato e spiccato.
- Exercicios de cambios de corda.
- Introducción e estudio das novas posicións ata a sexta posición.
- Exercicios de cambio de posición.
- Exercicios de control do arco, distribución e peso.
- Escalas e arpexios maiores e menores dunha e dúas oitavas na tesitura correspondente.

- Exercicios de mano esquerda e anticipación.
- Exercicios de dobres cordas e armónicos para o control da afinación.
- Exercicios de vibrato.
- Armónicos.
- Exercicios para desenvolver a memoria musical.
- Lectura a primeira vista.

6.4.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar e memorizar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó seu contido.

- Utilizar o tonos muscular e respiración axeitados ás esixencias da execución instrumental.
- Pasar correctamente o arco e controlar a a calidade do son.
- Coñecer o detaché, legato, staccato, portato e martelé.
- Colocar correctamente os dedos da man dereita e anticipar cando sexa posible.
- Coñecer o rexistro ata a sexta posición.
- Mostrar nos estudos e obras a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Traballar todas as posicións ata a sexta inclusive. Cambios de posición de varios tipos. Anticipación da man esquerda. Armónicos da oitava. Iniciar ó vibrato.
- Controlar a afinación, potenciando o autocontrol da mesma.
- Traballar a lectura a primeira vista. Desenvolver a memoria musical. Improvisar como medio de desenvolver a creatividade e o diálogo.
- Tocar pezas e pasaxes orquestais con musicalidade, de acordo co nivel; desenvolver o concepto de fraseo.
- Interpretar en público obras representativas do seu nivel no instrumento.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Leer textos sinxelos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- Manifestar a capacidade de adaptación ó resto dos instrumentos ou voces (piano acompañante).
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

- 1 obra de acceso da lista

- 3 estudos entre:

- Kling: la M

- Laska: corda mi

- Lee: fa# m

- Simandl: la M

- Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- Escalas e arpejos (de memoria)

- 2 oitavas maior: mi

- 1 oitava menor melódica: sib, si

- 2º trimestre

- 1 obra de acceso da lista

- 3 estudos entre:

- Lee: la m

- Michaelis: mib

- Mihno: la M

- Michaelis : axilidade 6/8

- Simandl: n. 3 ao 8

- Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- Escalas e arpejos (de memoria)

- 2 oitavas maior: fa

- 1 oitava menor melódica: do, do#

- 3º trimestre

- 1 obra de acceso da lista

- 3 estudos entre:

- Kummer: la m

- Bottesini: re m

Bottesini: n.1

Slama: n.7

Simandl: n. 3 ao 8

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

-Escalas e arpexios (de memoria)

2 oitavas maior: sol

1 oitava menor melódica: re, mib

Obras de acceso - Listado orientativo

-J. S. Bach: Bourrée si m

-A. Thomas: Gavotte (Double Bass Solo Plus - ed. Oxford Music) *

-J. G. Janitsch: Canzona (Leichte Spielstücke für Kontrabaß und Klavier, vol. 2
(ed. - VEB) *

-J. Haydn: Andante e minuetto

-M. Corrette: Aria I-II da sonata n.2 en re m, op.20 (ed. Schott) *

-W. A. Mozart: March of the priests (Double Bass Collection - ed. Barenreiter) *

-L. van Beethoven: Adagio (Double Bass Collection - ed. Barenreiter) *

-M. Dare: Menuet (ed. Yorke) *

-C. Hoag: Variacións sobre un tema de John Blow (ed. Thomas Presser) *

-C. Saint-Säens: O elefante

-F. Simandl: Gavota (Leichte Spielstücke für Kontrabaß und Klavier, vol. 2
(ed. - VEB) *

-B. Bartók: Tarde no campo

-J. Gárcia: Bolero (Leichte Spielstücke für Kontrabaß und Klavier, vol. 2
(ed. - VEB) *

-M. Weistein: Lydian (Contemporary Modal Solos - ed. UMP) *

-M. Weinstein: Locrian (Contemporary Modal Solos - ed. UMP) *

-P. Pereiro: Himno e valse

-J. Durán: O senhor Biscuit

-A. Portela: Un conto

-Giovannino: Sonata en fa M (ed. Yorke) *

-Giovannino: Sonata en la m (ed. Yorke) *

* As obras nas que figura o nome da editorial teñen dereitos de autor e deben presentarse orixinais para realizar a proba de acceso a grao profesional

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición: 25%	Traballo semanal: 50%
-------------------	---------------	-----------------------

Á súa vez, os apartados de Proba de Aula e Audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico:20%
Afinación: 20%
Son:20%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Neste curso non se contempla a ampliación de matrícula.

6.4.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala, con cambios de posición, e o arpejo, un estudo, e tres obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán todos os contidos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala, tres estudos e tres pezas a elección da profesora.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico: 20%	Afinación:20%	Son:20%
--------------	--------------	---------------	---------

6.4.5. Recursos didácticos

- L. STREICHER : Método, vols.I, II e III (ed. Doblinger)
- F. SIMANDL : 30 estudos (ed. IMC)
- G. BOTTESINI : 24 estudos (ed. Stainer & Bell)

- A. MIHNO : Etudes for beginners (ed. Moskow Muzika)
- A. PORTELA : Recopilación para Contrabaixo - Grao Elemental vol. IV
- Leichte Spielstucke für Kb. und Klavier vols. 1 e 2 (ed. VEB - Leipzig)
- C. NORTON : Microjazz for db. (ed. Boosey & Hawkes)
- R. SLATFORD : Yorke Studies (ed. Yorke)
- M. DARE : Menuet (ed. Yorke)
- C. SAINT-SÄENS : O elefante (de "El carnaval de los animales")
- C. HOAG : Variacións sobre un tema de John Blow (ed. T.Presser)
- HAUTA-AHO : Jazz sonatine
- P. PEREIRO: Himno e valse op. 164 (<http://www.edu.xunta.es/rmusicais/>)
- M. WEINSTEIN : Hungarian e Locrian (de "Contemporary Modal Solos", ed. UMP)

6.5. Curso: 1º GRAO PROFESIONAL

6.5.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar correctamente en público obras de diversos estilos, a solo ou con acompañamento de piano, con atención á afinación, ritmo e son, ademáis de controlar os aspectos técnicos de man esquerda e dereita.
- Tocar co control muscular, relaxación e respiración axeitados.
- Consolidar o rexistro medio do instrumento (posicións cuarta a sétima) e continuar co desenvolvemento técnico xeral no rexistro empregado.
- Traballar o vibrato e os cambios de posición.
- Traballar a anticipación de man esquerda e dereita.
- Controlar a calidade do son; velocidade, presión e punto de contacto do arco.

- Estudar os golpes de arco: detaché, legato, staccato, portato, martelé, spiccato.
- Iniciarse no coñecemento dos diversos estilos musicais.
- Desenvolver hábitos correctos de estudo e autoavaliación.
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.5.2. Contidos

- Interpretación de 4 obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel. Polo menos unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Traballo de 9 pezas (estudos e pasaxes orquestais) de dificultade acorde co nivel.
- Escalas e arpexios maiores e menores en dúas oitavas de Mi, Fa e Solb (fa#).
- Exercicios de golpes de arco.
- Exercicios para traballar o arco (velocidade, distribución, peso, punto de contacto).
- Exercicios de man esquerda: mecanismo, vibrato, cambios de posición, anticipación.
- Introducción dos distintos estilos musicais, procurando aplicar os criterios axeitados nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.
- Técnicas de estudo.
- Nocións básicas de mantemento do instrumento.
- Preparación dun recital.

6.5.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar en público obras de distintos estilos como solista demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Valorarase a interpretación de memoria.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Utilizar aspectos musculares e a respiración axeitados ás esixencias da execución instrumental.
- Coñecer o rexistro ata a sétima posición.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar aceptablemente os cambios de posición e comenzoar o vibrato.
- Coñecer o detaché, legato, staccato, spiccato, portato e martelé.

- Manexar correctamente o arco; peso, distribución e punto de contacto.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos márxenes de flexibilidade que permita o texto musical. Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Amosar, no estudo das obras, a aplicación dos coñecementos analíticos.
- Ser capaz de ler a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

-1 obra entre:

Sperger: sonatina

Torelli: sonata en sol M

Jacchini: sonata en mi m

Marcello: sonata en mi m

-2 estudos entre:

Slama: 2

Slama: 36

Kummer: sol M

Sturm: 2

-2 pasaxes de orquestra

Sinfonía nº 100 - J. Haydn (Allegro)

Overtura de Don Giovanni-A. Mozart

-Escalas e arpeixos: mi

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch n.2

-Exercicios técnicos determinados pola profesora

- 2º trimestre

-2 obras entre:

Pergolese: tre giorni

Bach: aria da suite francesa n.2

Dancla: polka

Groba: canto de berce

Gossec: gavotte

-2 estudos entre:

Slama: 9

Laska: do M

Hrabe: 42 (arr.)

Rakov: 24

-1 pasaxe de orquestra

Sinfonía nº 102 - J. Haydn (allegro vivace)

Sinfonía nº 101-J.Haydn (Adagio) (Minuetto) (Finale)

-Escalas e arpeixos : fa

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

-Exercicios técnicos determinados pola profesora

- 3º trimestre

-1 obra entre:

Russell: divergent dances

Clucas: suite

Gárdonyi: suite en estilo antigo

-2 estudos entre:

Zhdanov: escalas 1 oitava ascendente - descendente

Sturm: 35

Zhdanov: 14

Simandl: 10

-1 pasaxe de orquestra

Sinfonía nº 49- A. Mozart

-Escalas e arpexios: solbM / fa#m

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch n.2

-Exercicios técnicos determinados pola profesora

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición:25%	Traballo semanal:50%
-------------------	--------------	----------------------

Á súa vez, os apartados de proba de aula e audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico: 20%
Afinación: 20%
Son: 15%
1ª vista: 5%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.5.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, un pasaxe orquestral e tres obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán os contidos do apartado mínimos esixibles de todo o curso. De entre eses contidos o alumno interpretará as escalas maiores dunha oitava de memoria, e unha escala de dúas oitavas, dous estudos, 1 pasaxe orquestral e tres pezas a elección da profesora.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:50%	Rítmico: 20%	Afinación: 20%	Son:20%
-------------	--------------	----------------	---------

6.5.5. Recursos didácticos

-Técnica

- L. STREICHER : Método, vols.I - II - III (ed. Doblinger)
- F. SIMANDL : 30 estudos (ed. IMC)
- A. SLAMA : 66 estudos (ed. IMC)
- C. FLESCH: Scale system (arr. Reike - ed. Carl Fischer)
- LEE : 12 estudos (ed. IMC)
- W.STURM : 110 estudos (ed. IMC)
- L. DREW : The etude book for double bassists (ed. Masters Music Pub.)
- A. MIHNO : Etudes for beginners (ed. Moskow Muzika)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos - Grao Profesional
- Escalas maiores e menores de dúas oitavas
- C. FLESCH : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)

-Pezas

- F. GOSSEC : Gavote (ed. Carl Fischer)
- G. B. PERGOLESE : Tre giorni (ed. Carl Fisher)
- D. DRAGONETTI : 3 valeses (ed. Yorke Editions)
- R. GROBA : Canto de berce (*manuscrito - solicitar*)
- A. RUSSELL : Divergent dances (ed. Recital Music)

-Suites e Sonatas

- G. FRESCOBALDI : Canzona nº 1 (ed. Doblinger)
- J. M. SPERGER : Sonatina (ed. VEB - Leipzig) [Leichte Spielstucke für Kb. und Klavier vols. 1 e 2]
- H. CLUCAS : Suite en estilo barroco (ed. Recital Music)
- VARIOS : 9 Sonate facili del barocco italiano (ed. Editio Musica Budapest)
- B. MARCELLO : Sonata en mi m (ed. IMC)
- Z. GÁRDONYI : Suite en estilo antiguo (ed. Editio Musica Budapest)
- F. Massmann und G. Reinke: Orchester probespiel, Kontrabass. vol. I y II.

6.6. Curso: 2º GRAO PROFESIONAL

6.6.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar correctamente en público obras de diversos estilos, a solo ou con acompañamento de piano, con atención á afinación, ritmo e son, ademáis de controlar os aspectos técnicos de man esquerda e dereita.
- Tocar co control muscular, relaxación e respiración axeitados.

- Consolidar o rexistro medio do instrumento, iniciar o uso da posición básica de capotasto e continuar co desenvolvemento técnico xeral no rexistro empregado.
- Traballar o vibrato e os cambios de posición.
- Traballar a anticipación de ambas mans.
- Controlar a calidade do son: velocidade, distribución, peso e punto de contacto do arco.
- Perfeccionar os golpes de arco estudados.
- Afondar no coñecemento dos diversos estilos musicais.
- Desenvolver hábitos correctos de estudo e autoavaliación.
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.6.2. Contidos

- Interpretación de 4 obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel. Polo menos unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Traballo de 9 pezas (estudos e pasaxes orchestrais) de dificultade acorde co nivel.
- Escalas e arpexios maiores e menores en dúas oitavas de Sol, Lab (sol#) e La.
- Exercicios de golpes de arco.
- Exercicios para traballar aspectos de arco.
- Exercicios de man esquerda: anticipación, vibrato e cambios de posición.
- Pezas sinxelas na posición básica de capotasto.

- Traballo dos distintos estilos musicais procurando aplicar os criterios axeitados nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.

6.6.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar en público obras de distintos estilos como solista demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Valorarase a interpretación de memoria.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Utilizar o tono muscular e a respiración axeitados ás esixencias da execución instrumental.

- Coñecer o rexistro ata a posición básica de capotasto.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar axeitadamente cambios de posición e o vibrato.
- Realizar axeitadamente os golpes de arco estudados. Controlar a calidade do son.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos márxenes de flexibilidade que permita o texto musical. Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Amosar, no estudo das obras, a aplicación dos coñecementos analíticos.
- Ser capaz de ler a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada ó nivel.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

-1 obra entre:

Marcello: sonata en sol m

Marcello: sonata en sol M

Galliard: sonata en la m

Abel: sonata en do M

-1 estudo entre:

Bottesini: mib M

Lee: sol m

Sturm: 14

Kling: re M

-2 Pasaxes de orchestra

A. Mozart: Sinfonia nº 40

A. Mozart: Overtura de Don Giovanni

-Escalas e arpexios: sol

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 2º trimestre

-2 obras entre:

Bach: gavotte

Dvorak: humoresque

Clérise: voce nobile

Dragonetti: tres valeses

Eggilsson: aria

Walton: a deep song

Fauré: après un reve

-1 estudos entre:

Bottesini: fa m

Slama: la m

Simandl: 17

Lee: 3

- 2 pasaxes de orchestra

Concerto in Si m per 4 violini, violoncello e cembalo- A. Vivaldi

Concerto grosso g moll- A. Corelli

-Escalas e arpexios: labM / sol#m

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-Ejercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 3º trimestre

-1 obra entre:

Andersen: sonatina

Hummel: sonatina

Zhdanov: tema e variacións

-1 estudos entre:

Sturm: 22

Simandl: 9

Slama: 54

Lee: 8 / Lee: estudo melódico

-2 pasaxes de orchestra

Concerto in La m, per 2 violini, archi e cembalo- A. Vivaldi

Concerto in Fa M, pero 3 violini, archi e cembalo-A. Vivaldi

-Escalas e arpexios: la

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-Ejercicios técnicos determinados pola profesora

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 25%	Audición:25%	Traballo semanal: 50%
--------------------	--------------	-----------------------

Á súa vez, a proba de aula e a audición ponderarase do seguinte xeito

Proba de aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico: 20%
Afinación: 20%
Son: 15%
1ª vista:5%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.6.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, un pasaxe orquestral e dúas obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán os contidos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará as escalas maiores dunha oitava de memoria, e unha escala de dúas oitavas, dous estudos e tres pezas a elección da profesora.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico: 20%	Afinación: 20%	Son: 20%
--------------	--------------	----------------	----------

6.6.5. Recursos didácticos

-Técnica

- L. STREICHER : Método, vol.I e II (ed. Doblinger)
- C. FLESCH: Scale system (arr. Reike - ed. Carl Fischer)
- F. SIMANDL : 30 estudos (ed. IMC)
- rec. A. MIHNO : Estudos escollidos (ed. Moskow Muzika)
- STURM : 110 estudos (ed. IMC)
- L. DREW : The etude book for double bassists (ed. Masters Music Pub.)
- LEE : 12 estudos (ed. IMC)
- SLAMA : 66 estudos (ed. IMC)

- G. BOTTESINI : 24 estudos (ed. Stainer & Bell)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos - Grao Profesional
- Escalas maiores e menores de dúas oitavas
- C. FLESCH : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)
- F. Massmann und G. Reike: Oschester probespiel, Kontrabass. Schott Music. Vol I e II.

-Pezas

- J. S. BACH : Gavotte (*manuscrito - solicitar*)
- A. EGGILSSON : Aria (*manuscrito - solicitar*)
- J. WALTON : A deep song (ed. Yorke)
- A. DVORAK : Humoresque (*manuscrito - solicitar*)
- R. CLÉRISSE : Voce nobile (ed. A.Leduc)
- G. FAURÉ : Après un rêve (ed. IMC)

-Suites, Sonatas e Variacións

- B. MARCELLO : Sonata en sol M, íd en sol m (ed. IMC)
- A. O. ANDERSEN : Sonatina (ed. Carl Fischer)
- B. HUMMEL : Sonatina (ed. N. Simrock)

6.7. Curso: 3º GRAO PROFESIONAL

6.7.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar correctamente en público obras de diversos estilos, a solo ou con acompañamento de piano, con atención á afinación, ritmo e son, ademáis de controlar os aspectos técnicos de man esquerda e dereita.
- Tocar co control muscular, relaxación e respiración adecuados.
- Traballar o rexistro medio-agudo do instrumento e continuar co desenvolvemento técnico xeral no rexistro empregado.
- Traballar o vibrato, os cambios de posición e a anticipación.
- Acadar un son correcto, co autocontrol necesario.
- Perfeccionar os golpes de arco estudados e coñecer e practicar o spiccato.
- Afondar no coñecemento dos diversos estilos musicais. Practicar os ornamentos máis comúns (trino, mordente, semitrino e grupeto).
- Desenvolver hábitos correctos de estudio e autoavaliación.
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.7.2. Contidos

- Interpretación de 4 obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel. Polo menos unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Traballo de 9 pezas (estudos e pasaxes orchestrais) de dificultade acorde co nivel.

- Escalas e arpexios maiores e menores en dúas oitavas de Sib, Si e Do.
- Exercicios de golpes de arco.
- Exercicios de man esquerda: mecanismo, vibrato, cambio de posición.
- Exercicios para a posición básica de capotasto.
- Traballo dos distintos estilos musicais, procurando aplicar os criterios axeitados nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.

6.7.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar en público obras de distintos estilos como solista demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Valorarase a interpretación de memoria.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Utilizar o tono muscular e a respiración axeitados ás esixencias da execución instrumental.
- Coñecer o rexistro na posición básica de capotasto en todas as súas variantes.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar correctamente os cambios de posición e desenvolver o vibrato.
- Realizar correctamente os golpes de arco estudados. Controlar a calidade do son.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos márxenes de flexibilidade que permita o texto musical. Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Amosar, no estudo das obras, a aplicación dos coñecementos armónicos e analíticos.
- Ser capaz de leer a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

-1 obra entre:

Marcello: sonata en mib M

Dragonetti : solo en re m

Vivaldi: sonata en fa M

Vivaldi: sonata en mi m

-3 estudos entre:

Bottesini: 4

Slama: 62

Bottesini: 7

Hrabé: n.1

-2 pasaxes orquestrais

Sinfonie in D (Prager sinfonie)-a. Mozart

Conceto in MibM, per violino,archi e organo o cembalo- a. Vivaldi

-Escalas e arpexios: sib

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 2º trimestre

-2 obras entre:

Bach: gavota I-II

Lotter: the ragtime bass player

Squire: danse rustique

Hertl: kleiner walzer

Hindemith: 3 pezas

Walter: the elephant's gavote

Korshunov: melodía lírica

Haendel: andante

Breval: adagio

Schlemüller: perpetuum mobile

Korshunov: melodía lírica

-2 estudos entre:

Bottesini: 20

Simandl: 12

Lee: n.5

Hrabé: 7

-2 pasaxes orchestrais:

Overtura Coriolano- L.van Beethoven

Overtura Egmond-L. van Beethoven

-Escalas e arpexios: si

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 3º trimestre

-1 obra entre:

Capuzzi: concerto en fa

Pitfield: sonatina

Viso: tema variado

-2 estudos entre:

Bottesini: 18

Simandl: 24

Hrabé: 11

White: 13

-1 pasaxe orchestral

Bodas de Fígaro- A. Mozart

-Escalas e arpexios: do

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.2

-E exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula: 25%	Audición:25%	Traballo semanal:50%
--------------------	--------------	----------------------

Á súa vez, o apartado de Proba de Aula e Audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición

Técnica: 40%

Rítmo: 20%

Afinación: 20%

Son: 15%

1ª vista:5%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.7.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, un pasaxe orquestral e dúas obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán os contidos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala de dúas oitavas e dous estudos a elección do profesor, e unha sonata (1º e 2º movs.), un concerto (1º mov.) e dúas pezas da súa elección.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico: 20%	Afinación: 20%	Son: 20%
--------------	--------------	----------------	----------

6.7.5. Recursos didácticos

Técnica

- L. STREICHER : Método, vols. I a III (ed. Doblinger)
- C. FLESCH: Scale system (arr. Reinke - ed. Carl Fischer)
- SLAMA : 66 estudos (ed. IMC)
- F. SIMANDL : 30 estudos (ed. IMC)
- J. HRABÉ : 86 estudos, vol. I (ed. IMC)
- rec. A. MIHNO : Estudos escollidos (ed. Moskow Muzika)
- G. BOTTESINI : 24 estudos (ed. Stainer & Bell)
- S. LEE : 12 estudos, op.31 (ed. IMC)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos - Grao Profesional
- Escalas maiores e menores de dúas oitavas
- C. FLESCH : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)
- F. Massmann und G. Reike: Oschester probenspiel, Kontrabass. Schott Music. Vol I e II.

Pezas

- J. S. BACH : Gavota I - II (*manuscrito - solicitar*)

- J. LOTTER : The ragtime bass player (ed. Recital Music)
- POPULAR / adpt. A. Portela : Slumber my darlig (*manuscrito - solicitar*)
- W. SQUIRE : Danza rústica
- M. VISO : Tema variado para cb. e piano (*Recursos musicais de autores galegos - Xunta de Galicia*)
- F. HERTL: Kleiner waltzer [Leichte Spielstucke für Kb. und Klavier vol. 2] (ed. VEB - Leipzig)
- H. SCHLEMULLER : Perpetuum mobile (ed. Muzika Moscú)
- A. PORTELA : Número 4 (*manuscrito - solicitar*)
- P. HINDEMITH : Tres pezas (ed. Muzika Moscú)

Sonatas e concertos

- D. DRAGONETTI : Solo en re m (ed. Doblinger)
- A. CAPUZZI: Concerto en fa M.(ed. Doblinger)
- A. VIVALDI. Sonata en fa M (ed. G. Schirmer)
- A. VIVALDI. Sonata en mi m (ed. G. Schirmer)
- T. PITFIELD: Sonatina (ed. Yorke)
- V. KORSHUNOV: Melodía lírica (*manuscrito - solicitar*)
- A. CAPUZZI : Concerto en fa M (ed. Boosey & Hawkes)

6.8. Curso: 4º GRAO PROFESIONAL

6.8.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar en público obras de diversos estilos, a solo ou con acompañamento de piano, con autocontrol da afinación, do son, do ritmo e da afinación. Amosando os distintos aspectos estéticos e musicais involucrados.
- Tocar co control técnico muscular, relaxación e respiración axeitados.
- Traballar o rexistro medio-agudo do instrumento e as posicións de armónicos, así como continuar co desenvolvemento técnico xeral no rexistro empregado.
- Traballar o vibrato e os cambios de posición.
- Acadar un son correcto, co autocontrol necesario.
- Perfeccionar os golpes de arco estudados, con especial incidencia nas técnicas de arco saltado.
- Afondar no coñecemento dos diversos estilos musicais.
- Desenvolver hábitos correctos de estudio e autoavaliación. Acadar autonomía á hora de dixitar e arquear unha pasaxe.
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.8.2. Contidos

- Interpretación de 4 obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel. Polo menos unha das obras deberá interpretarse de memoria.

- Interpretación de 9 pezas (estudos e pasaxes orchestrais) de dificultade acorde co nivel.
- Escalas e arpexios maiores e menores en dúas oitavas de Reb, Re e Mib.
- Exercicios de golpes de arco; exercicios de arco saltado.
- Exercicios de man esquerda: mecanismo, vibrato e cambio de posición.
- Exercicios para o estudo da posición básica de capotasto e posición principal de armónicos.
- Traballo dos distintos estilos musicais, procurando aplicar os criterios axeitados nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.

6.8.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que

xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar en público obras de distintos estilos como solista demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Valorarase a interpretación de memoria.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Utilizar a técnica axeitadas ás esixencias da execución instrumental.
- Coñecer o rexistro ata o re de capotasto e a posición principal de armónicos.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar correctamente os cambios de posición e desenvolver o vibrato.
- Realizar correctamente os golpes de arco estudados. Controlar a calidade do son.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos márxenes de flexibilidade que permita o texto musical. Amosar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Amosar, no estudo das obras, a aplicación dos coñecementos armónicos e analíticos.
- Ser capaz de leer a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

-1 obra entre:

Corelli: sonata en do m

Pergolesi: sonata en fa

de Fesch: sonata en re m

Ortiz: recercadas n. 1, 2 e 3

-2 estudos entre:

Hrabé: 18

Bottesini: 2

Hrabé: 23

Storch: 12

-1 pasaxe orchestral

Recitativo de Sinf. Nº 9- L. van Beethoven

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

-Escalas e arpexios: rebM / do#m

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.3

- 2º trimestre

-2 obras entre:

Bach: arioso

Tchaikovsky: nocturno

Furtok: elegie

Hegner: cavatina

Gregora: scherzo

Portela: número 4

Blok: mussette

Furtok: concert piece

Eisengraber: variacións

-2 estudos entre:

Hrabé: 24

Hrabé: 48

Portela: posición de 4ª en capotasto - n.1 / n.2

Lee: n.9

- 1 pasaxe orquestral

Sinfonía nº 3 -L. van Beethoven

-Escalas e arpexios re

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.3

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 3º trimestre

-1 obra:

Pichl: concerto en do (I)

-2 estudos entre:

Kayser: 1

Simandl: 22

Hrabé: 28

Simandl: 4

- 1 pasaxe orquestral

Sinfonía 5 – L. van Beethoven

-Escalas e arpexios: mib

2 oitavas maior e menor melódica e armónica

Flesch: n.3

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.

- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:25%	Audición:25%	Traballo semanal:50%
-------------------	--------------	----------------------

Á súa vez, a Proba de aula e Audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de aula e Audición

Técnica: 40%

Rítmico: 20%

Afinación: 20%

Son: 15%

1ª vista:5%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.8.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, un pasaxe orquestral e dúas obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán os contidos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala de dúas oitavas e dous estudos a elección do profesor, e unha sonata (1º e 2º movs.), un concerto (1º mov.) e dúas pezas da súa elección.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico: 20%	Afinación: 20%	Son: 20%
--------------	--------------	----------------	----------

6.8.5. Recursos didácticos

Técnica

- L. STREICHER : Método, vols. I a IV (ed. Doblinger)

- C. FLESCHE: Scale system (arr. Reinke - ed. Carl Fischer)
- J. HRABÉ : 86 estudos, vol. I e II (ed. IMC)
- rec. A. MIHNO : Estudos escollidos (ed. Moskow Muzika)
- G. BOTTESINI : 24 estudos (ed. Stainer & Bell)
- LEE : 12 estudos, op.31 (ed. IMC)
- SIMANDL : 30 estudos (ed. IMC)
- SIMANDL : Método, vol. II (ed. Carl Fischer)
- KAYSER : 36 estudos (ed. IMC)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos - Grao Profesional
- Escalas maiores e menores de dúas oitavas
- C. FLESCHE : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)

Pezas

- J. S. BACH : Arioso en sol M (*manuscrito - solicitar*)
- F. GREGORA : Scherzo en sib M (*manuscrito - solicitar*)
- BLOK : Mussette (ed. Moskow Muzika)
- P. I. TCHAIKOVSKY : Nocturno (*manuscrito - solicitar*)
- EISENGRABER : Variations on a Styrian Folk-song (ed. Carl Fischer)

Sonatas e concertos

- B. MARCELLO : Sonata en Mib M (ed. IMC)
- A. CORELLI : Sonata en do m (ed. IMC)

- G. B. PERGOLESI : Sonata en fa M (ed. UMMP)
- W. de FESCH : Sonata en re m (ed. O.Zimmermann)
- D. ORTIZ : Catro recercadas n. 1, 2, 3 e 7 (escoller 3) (*manuscrito - solicitar*)
- W. PICHL : Concerto para contrabaixo en do M (ed. O.Zimmermann)
- F. Massmann und G. Reike: Oschester probespiel, Kontrabass. Schott Music. Vol I e II.

6.9. Curso: 5º GRAO PROFESIONAL

6.9.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar en público obras de diversos estilos, a solo ou con acompañamento de piano, con control da técnica, o ritmo, a afinación e o son.
- Coñecer o repertorio e traballar os distintos aspectos estéticos e musicais do repertorio.
- Tocar co control técnico.
- Avanzar na ampliación do rexistro e consolidar as posicións coñecidas.
- Traballar o vibrato e os cambios de posición.
- Acadar un son correcto, co autocontrol necesario.
- Perfeccionar os golpes de arco estudados.
- Desenvolver hábitos correctos de estudo e autoavaliación. Acadar autonomía á hora de dixitar e arquear unha pasaxe.
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.

- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.9.2. Contidos

- Interpretación de 4 obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel. Polo menos unha das obras deberá interpretarse de memoria.
- Interpretación de 9 pezas (estudos e pasaxes orquestais) de dificultade acorde co nivel.
- Escalas e arpexios maiores en tres oitavas de Mi, Fa e Solb.
- Exercicios de golpes de arco; exercicios de arco saltado.
- Exercicios de man esquerda: mecanismo, vibrato e cambio de posición.
- Exercicios para o estudio do rexistro medio-agudo; posicións de armónicos.
- Traballo dos distintos estilos musicais, procurando aplicar os criterios axeitados nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.

6.9.3. Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Interpretar en público obras de distintos estilos como solista demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Valorarase a interpretación de memoria.
- Traballar todos os contidos mínimos que figuran na programación.
- Utilizar a técnica axeitadamente co respecto ás esixencias da execución instrumental.
- Coñecer o rexistro do instrumento ata as últimas posicións de capotasto.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar correctamente os cambios de posición e o vibrato.
- Demostrar o dominio dos principais golpes de arco. Controlar a calidade do son.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación do texto musical.
- Amosar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Demostrar, no estudio das obras, a aplicación de coñecementos armónicos e analíticos.
- Ser capaz de leer a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada.

- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre

- 1 obra entre:

- Abel: sonata cb. solo

- Dragonetti: andante e rondó

- Keyper: romance e rondó

- V. Zhdanov: fantasía

- Viso: cantinela-rondo

- 1 estudos entre:

- Hrabé: 20

- Hrabé: 26

- Bottesini: la m

- 2 pasaxes orquestais

- Sinfonía 40 -A. Mozart

- Sinfonía 41-A. Mozart

- Escalas e arpexios: re M (dúas oitavas)

- Flesh: n.3

- E exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 2º trimestre

- 2 obras entre:

- Bach: bourée I e II

- Bach: aria da suite en re M

- Lorenzitti: gavota

Hauta-Aho: miniature

Rachmaninov: vocalise

Misek: legende

Koussevitzky: chanson triste

-1 estudos entre:

Fiorillo: 8

Hrabé: 35

Bottesini: 24

Hrabé: 38

- 2 pasaxes orquestais

Sinfonía nº 5- L. van Beethoven

Sinfonía nº 3- L. van Beethoven

-Escalas e arpexios: mi M (tres oitavas)

Flesh: n.3

-Ejercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 3º trimestre

-1 obra entre:

Cimador: concerto (I-II)

Kohaut: concerto en re (I-II)

Jacob: a little concerto (I-II)

-2 estudos entre:

Hrabé: 41

Hrabé: 52

Simandl: n.3 dobres cordas

Kreutzer: 1

-2 pasaxes orquestais

Overtura Egmond- L. van Beethoven

Overtura Coriolano-L. van Beethoven

-Escalas e arpexios: fa M (tres oitavas)

Flesh: n.3

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas de aula deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de aula:50%	Audición:25%	Traballo semanal:50%
-------------------	--------------	----------------------

Á súa vez, a proba de aula e a Audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de Aula e audición
Técnica:40%
Rítmico:20%
Afinación: 20%
Son:15%
1ª vista:5%

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter

superado polo menos o 90% dos contidos do apartado mínimos esixibles na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.9.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala e arpexio, un estudo, un pasaxe orquestral e dúas obras de entre os mínimos do curso, a elección da profesora.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño e presentarán os contidos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala de tres oitavas e dous estudos, dos pasaxes orquestrais a elección do profesor, e unha sonata (completa), un concerto (completo) e dúas pezas da súa elección.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico: 20%	Afinación: 20%	Son: 20%
--------------	--------------	----------------	----------

6.9.5. Recursos didácticos

Técnica

- L. STREICHER : Método, vols. I a V (ed. Doblinger)
- C. FLESCH: Scale system (arr. Reinke - ed. Carl Fischer)
- J. HRABÉ : 86 estudos, vol. I e II (ed. IMC)
- rec. A. MIHNO : Estudos escollidos (ed. Moskow Muzika)
- G. BOTTESINI : 24 estudos (ed. Stainer & Bell)
- KREUTZER e FIORILLO : Estudos (ed. A.Leduc)
- SIMANDL : Método, vol. II (ed. Carl Fischer)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos - Grao Profesional
- Escalas e arpejos maiores e menores de 2 e 3 oitavas
- C. FLESCH : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)
- F. Massmann und G. Reike: Oschester probespiel, Kontrabass. Schott Music. Vol I e II.

Pezas

- J. S. BACH : Bourrée I e II da sonata n. 3 para cello só (*manuscrito - solicitar*)
- J. S. BACH : Aria da suite en re M (ed. IMC)
- S. RACHMANINOV : Vocalise (ed. IMC)
- LORENZITTI : Gavota (ed. A. Leduc)
- A. MISEK : Legende (ed. Carl Fischer)

- C. WEISKE : Penetrante (*manuscrito - solicitar*)
- S. KOUSSEVITZKY : Chanson triste, op. 2 (ed. Rob. Forberg)
- T. HAUTA-AHO . Miniature (ed. Recital Music)

-Sonatas e concertos

- C. F. ABEL : Sonata para contrabaixo solo (ed. Ludwin Music)
- D. DRAGONETTI : Andante e Rondó (ed. Doblinger)
- D. DRAGONETTI : Minueto e allegro (ed. Doblinger)
- V. ZHDANOV : Fantasia (ed. Moskow Muzika)
- G. JACOB : A little concerto (ed. Yorke)
- M. VISO : Cantinela-rondó (*Recursos musicais de autores galegos - Xunta de Galicia*)
- G. B. CIMADOR : Concerto en sol M (ed. Yorke)
- K. KOHAUT : Concerto en re M (ed. Yorke)

6.10. Curso: 6º GRAO PROFESIONAL

6.10.1. Obxectivos

- Ser capaz de interpretar en público como solista obras do repertorio de diversos estilos, de dificultade acorde co nivel, a solo ou con acompañamento de piano, dunha duración aproximada de 30 minutos. Amosando capacidade técnica, rítmica e de afinación, además de aspectos estéticos e musicais.
- Traballar pasaxes do repertorio orquestal de dificultade acorde co nivel.

- Tocar co control técnico e muscular axeitados.
- Avanzar na ampliación do rexistro e consolidar as posicións coñecidas.
- Traballar o vibrato e os cambios de posición.
- Acadar un manexo do arco correcto, amosando control sonoro, técnico e de distribución axeitada.
- Perfeccionar os golpes de arco estudados.
- Desenvolver hábitos correctos de estudo e autoavaliación. Acadar autonomía á hora de dixitar e arquear unha pasaxe.
- Traballar pasaxes de orquestra (de solo e tutti).
- Desenvolver progresivamente a memoria musical.
- Traballar a lectura a primeira vista.
- Traballar en conxunto mostrando unha actitude participativa.

6.10.2. Contidos

- Preparación e interpretación pública dun programa de 30 minutos de duración mínima composto por obras de distintos estilos de dificultade acorde co nivel, que será presentado nun recital de fin de grao.
- Interpretación de 6 estudos de dificultade acorde co nivel.
- Traballo e memorización dos pasaxes orquestais do repertorio.
- Escalas e arpexios maiores en tres oitavas de Sol, La, e Sib.
- Exercicios de golpes de arco.
- Exercicios de man esquerda: técnica, anticipación, vibrato e cambio de posición.

- Exercicios para o estudo do rexistro agudo do instrumento: posicións de capotasto e de armónicos.
- Traballo dos distintos estilos musicais procurando aplicar os criterios axeitados de interpretación nas obras estudadas.
- Entrenamento progresivo da memoria.
- Lectura a primeira vista.

6.10.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos nesta programación para o seu curso. Será necesario cumprir con todos os criterios de avaliación do curso dun xeito aceptable para poder pasar ao curso seguinte.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa actitude fronte ao instrumento.

Nas primeiras clases do curso farase unha avaliación inicial que recollerá os principais aspectos técnicos e musicais, así como a evolución no verán no caso dos alumnos que xa estiveran no pasado curso co mesmo profesor. Esta avaliación quedará rexistrada no cuaderno do profesor.

Criterios de avaliación

- Presentar nun recital público un programa axeitado ó seu nivel demostrando dominio técnico, capacidade comunicativa e calidade artística.
- Utilizar control técnico e muscular axeitados ás esixencias da execución instrumental.

- Coñecer todo o rexistro do instrumento.
- Amosar sensibilidade auditiva e estética na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Realizar correctamente os cambios de posición e o vibrato.
- Demostrar o dominio dos principais golpes de arco. Controlar a calidade do son e da distribución e manexo do arco.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos márxenes de flexibilidade que permita o texto musical. Mostrar autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Amosar, no estudo das obras, a aplicación dos coñecementos armónicos e analíticos.
- Ser capaz de leer a primeira vista pasaxes de dificultade axeitada.
- Participar activamente nas clases colectivas, ensaios co pianista acompañante e audicións programadas durante o curso.

Mínimos esixibles

Estudar e interpretar correctamente en cada trimestre os seguintes contidos:

- 1º trimestre
 - 1 tercio das obras do programa de acceso a grao superior
 - 2 estudos entre:
 - Kreutzer: 3
 - Hrabé: 66
 - Kayser: n. 24
 - Simandl: n.1
 - 2 pasaxes orquestais:
 - Sinf.9 (Recitativo)-L. van Beethoven
 - Sinf. 40- A. Mozart

-Escalas e arpexios: sol M (tres oitavas)

Flesh: n.3

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 2º trimestre

-1 tercio das obras do programa de acceso a grao superior

-2 estudos entre:

Hrabé: 74

Simandl: concert-etude n.1

Hrabé: 80

Billé: 16

-1 pasaxe orquestal:

Pulcinella- I. Stravinsky

-Escalas e arpexios: la M (tres oitavas)

Flesh: n.3

-Exercicios técnicos determinados polo/a profesor/a

- 3º trimestre

-1 tercio das obras do programa de acceso a grao superior

-2 estudos entre:

Lee: 11

Simandl: bariolage 3

Simandl: dobres cordas n. 4

Simandl: dobres cordas n. 5

-2 pasaxe orquestral entre:

Otello-G. Verdi

Concerto de Brandemburgo nº 2 - J. S. Bach

Sinf. 6, 7, 8: J. Haydn

-Escalas e arpexios: sib M, re M, sol M, Fa M (tres oitavas)

Flesh: n.3

-Exercicios técnicos determinados pola profesora

Lista de obras de acceso a grao superior - listado orientativo

(Un programa de 30' aproximadamente, con obras de diversos estilos)

Barroco

-Eccles: sonata

-Haendel: la m

-Bach: sonata para viola de gamba n.2

Clasicismo

-Dragonetti: concerto

-Dittersdorf concerto

Romanticismo

-Bottesini: elexía

-Bottesini: introducción e gavota

-Koussevitzky: vals miniatura

-Misek: sonata en la M

-Schumann: phantasie stücke

Séculos XX e XXI

-Berio: psy

-Salles: J. Katrama

-Hardouineau: esquisse n.1

Pasaxes orquestrais

- I. Stravinsky: Suite Pulcinella (solo)
- A. Mozart: Sinf. N° 40
- L. van Beethoven: Sinf. N° 9 (Recitativo)
- G. Verdi: Otello (solo)
- J. S. Bach: Concerto de Brandemburgo n° 2
- J. Haydn: Sinf. 6, 7 e 8

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguemento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Proba de Aula: 25%	Audición:25%	Traballo semanal: 50%
--------------------	--------------	-----------------------

Á súa vez, a Proba de Aula e a Audición ponderarase do seguinte xeito:

Proba de Aula e Audición
Técnica: 40%
Rítmico: 20%
Afinación: 20%
Son: 15%
1ª vista: 5%

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

Neste curso non se contempla a ampliación de matrícula.

6.10.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia e tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades programadas na seguinte avaliación. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

O alumnado que non poda ser avaliado de forma contínua terá dereito a un exame de toda a materia a finais do curso, en data que lle será previamente comunicada. Dito exame consistirá na interpretación dunha escala(en 3 octavas) e arpeixio, os estudos e os pasaxes orquestrais referidos nos mínimos esixibles, e cuatro das obras de entre os mínimos do curso, de diferentes estilos.

Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse á proba extraordinaria de xuño, que constará de dúas partes:

- Proba na aula coas escalas e estudos do apartado mínimos esixibles do curso. De entre eses contidos o alumno interpretará unha escala e dous estudos a elección do tribunal.
- Interpretación pública dun programa de trinta minutos aproximadamente con obras de distintos estilos do nivel correspondente (ver listado orientativo), nos recitais organizados a tal fin polo Centro.

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica: 50%	Rítmico:20%	Afinación: 20%	Son:20%
--------------	-------------	----------------	---------

6.10.5. Recursos didácticos

-Técnica

- L. STREICHER : Método, vols. I a V (ed. Doblinger)
- C. FLESCHE: Scale system (arr. Reike - ed. Carl Fischer)
- F. SIMANDL : Método, vol. II (ed. Carl Fisher / IMC)
- KREUTZER - FIORILLO : Estudios (ed. A.Leduc)
- HRABÉ : 86 estudos, vol. II (ed. IMC)
- KAYSER : 36 estudos (ed. IMC)
- rec. A. MIHNO : Estudios escollidos (ed. Moskow Muzika)
- A. PORTELA : Recopilación de exercicios técnicos
- VARIOS : Pasaxes orquestais, vols. I-VII (ed. IMC)

- VARIOS : Test pieces for orchestral auditions (ed. Schott)
- C. FLESCH : Sistema de escalas para contrabaixo (ed. Carl Fischer)
- F. Massmann und G. Reike: Oschester probespiel, Kontrabass. Schott Music. Vol I e II.

-Repertorio

- H. ECCLES : Sonata en la m (ed. VEB Leipzig)
- G. F. HAENDEL : Sonata en la m (ed. IMC)
- J. S. BACH: Sonata para viola de gamba en re M (ed. IMC)
- A. MISEK : Sonata en la M (ed. U.E. / Liben)
- G. BOTTESINI : Elexía (ed. Doblinger)
- G. BOTTESINI : Introducción e gavota (ed. Doblinger)
- S. KOUSSEVITZKY : Vals miniatura (ed. IMC)
- D. DRAGONETTI : Concerto en la M (ed. Doblinger)
- K.D. von DITTERSDORF: Concerto en mi M (ed. Schott - cad. Gruber ou Sperger)
- L. BERIO : Psy (ed. Universal Edition)
- B. SALLES : Jorma Katrama (de "Portraits for friends" vol. II - n.14, ed. Recital Music)
- P. HARDOUINEAU : Esquisse n.1 (de "Trois esquisses", ed. Editions Combre)

7. **Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica**

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento e capacidades.

Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución.

Así mesmo tentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos.

8. **Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento**

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interese no estudo do instrumento, etc.

Se comentan regularmente as audicións realizadas polos alumnos, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasládanse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de

aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna e para levar a cabo os obxectivos expostos na programación, teranse en conta e de forma moi destacada os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado, mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores.

9. ANEXOS

9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Disposicións xerais para as probas de acceso

- Admitirase obras de características similares as expostas na programación.
- Non se admitirán fotocopias, salvo no caso de edicións descatalogadas ou de dominio público.

Contidos

Tres obras de diferentes estilos dunha dificultade axeitada ó nivel (ver lista orientativa no taboeiro de anuncios do centro). Unha das obras será interpretada de memoria.

Criterios de avaliación

- Amosar un nivel instrumental e musical que se corresponda cos obxectivos e contidos do curso inmediatamente anterior ó que se presenta.
- Adoptar unha posición corporal axeitada con respecto ao instrumento.
- Utilizar a técnica instrumental de un modo axeitado, mostrando un grao de control motriz natural.
- Conseguir unha calidade e proxección do son acorde co nivel do curso ao que se accede.
- Conseguir un control rítmico y de afinación axeitado.
- Utilizar un manexo e distribución do arco axeitado.
- Interpretar de memoria polo menos unha das obras da proba.

- Permanecer concentrado no desempeño da actividade durante a interpretación na proba de instrumento.
- Acadar un axeitado nivel de comprensión musical e demostrar unha intencionalidade expresiva durante a interpretación.
- Ter conciencia das características estilísticas na interpretación do repertorio presentado na proba.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:40%	Rítmico:20%	Afinación: 20%	Son: 20%
-------------	-------------	----------------	----------

9.2. Probas de acceso a outros cursos

-Probas de acceso a 2º, 3º e 4º de grao elemental

Disposicións xerais para as probas de acceso

- Admitirase obras de características similares as expostas na programación do centro, do curso que se pretende acceder.
- Non se admitirán fotocopias, salvo no caso de edicións descatalogadas ou de dominio público.

Contidos 2º elemental

Dúas pezas en primeira ou media posición. Poden ou non levar ligaduras ata dúas notas (ver lista orientativa no taboeiro de anuncios do centro).

Contidos 3º elemental

Dúas pezas ou estudos con cambios de posición, ata a terceira posición. Ligaduras ata tres notas (ver lista orientativa no taboeiro de anuncios do centro).

Contidos 4º elemental

Dúas pezas ata a 4º ou 5º posicións. Ligaduras ata catro notas (ver lista orientativa no taboeiro de anuncios do centro). Una escala con cambios de posición e diferentes distribución de arco en notas ligadas e soltas.

Criterios de avaliación

- Amosar un nivel instrumental e musical que se corresponda cos obxectivos e contidos do curso inmediatamente anterior ó que se presenta.
- Adoptar unha posición corporal axeitada con respecto ao instrumento.
- Utilizar a técnica instrumental axeitada de arco e de man esquerda, mostrando un grao de control motriz natural.
- Conseguir unha calidade e proxección do son acorde co nivel do curso ao que se accede.
- Conseguir control do ritmo e da afinación.
- Interpretar de memoria polo menos unha das obras da proba.
- Permanecer concentrado no desempeño da actividade durante a interpretación na proba de instrumento, demostrando seguridade e control da situación.
- Acadar un axeitado nivel de comprensión musical e demostrar unha intencionalidade expresiva durante a interpretación.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:40%	Rítmico:20%	Afinación: 20%	Son: 20%
-------------	-------------	----------------	----------

-Probas de acceso a 2º, 3º, 4º, 5º e 6º de grao profesional

Disposicións xerais para as probas de acceso

- Admitirase calqueira obra de características similares as expostas na programación do curso.
- Non se admitirán fotocopias, salvo no caso de edicións descatalogadas ou de dominio público.

Contidos

Tres obras de diferentes estilos dunha dificultade axeitada ó nivel (ver lista orientativa no taboeiro de anuncios do centro). Unha das obras será interpretada de memoria.

Criterios de avaliación

- Amosar un nivel instrumental e musical que se corresponda cos obxectivos e contidos do curso inmediatamente anterior ó que se presenta.
- Adoptar unha posición corporal axeitada con respecto ao instrumento.
- Utilizar una técnica axeitada, mostrando un grao de control motriz natural.
- Conseguir un dominio do ritmo e da afinación.
- Conseguir unha calidade e proxección do son acorde co nivel do curso ao que se accede.

- Interpretar de memoria polo menos unha das obras da proba.
- Permanecer concentrado no desempeño da actividade durante a interpretación na proba de instrumento, demostrando seguridade e control da situación.
- Acadar un axeitado nivel de comprensión musical e demostrar unha intencionalidade expresiva durante a interpretación.
- Ter conciencia das características estilísticas na interpretación do repertorio presentado na proba.

Criterios de cualificación

Para o cálculo das cualificacións teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Técnica:40%	Rítmico:20%	Afinación: 20%	Son: 20%
-------------	-------------	----------------	----------

9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao

- O aspirante deberá demostrar un nivel técnico, estilístico e musical de suficiencia e unha execución brillante con respecto a calidade que presupón a calificación que da acceso a esta proba.
- Valorarase a posta en escea.
- Valorarase a interpretación de memoria.

Obras obrigadas

Interpretaranse dúas obras da lista seguinte, unha de cada un dos dous grupos propostos. É obrigada o acompañamento de piano nas obras que así o precisen.

- A) G. BOTTESINI: Introducción e gavota (ed. Deutscher Verlag für Musik)
S. KOUSSEVITZKY : Vals miniatura (ed. IMC)
- B) K.D. von DITTERSDORF: Concerto en Mi Mayor (ed. Schott – cadencia de Gruber ou Sperger)

9.4. **Adaptación da programación á situación de emerxencia sanitaria**

Debido á situación excepcional de emerxencia sanitaria motivada pola pandemia da COVID19, e mentras dure a mesma, a programación vai ter os seguintes cambios, xunto con algunhas normas e suxestións de carácter xeral:

Medidas de carácter sanitario

Además das establecidas con carácter xeral polo centro (lavado de mans, distancia interpersoal...), deberá observarse o seguinte:

- O alumnado traerá o seu propio arco e demais accesorios (resina, afinador, lápices, libros...).
- É aconsellable traer o instrumento a clase. No caso de utilizar os instrumentos do centro, débense desinfectar antes e despois do seu uso, devolvéndoo ao seu sitio.

Avaliación inicial

Tal e como figura na programación ordinaria, a principio de curso farase unha avaliación inicial que é imprescindible para coñecer o punto de partida do alumnado. Este curso adquire unha maior importancia se cabe dados os problemas derivados do confinamento no curso anterior, e revisaranse individualmente as medidas a adoptar ante as posibles carencias atopadas.

Incorporación dos contidos imprescindibles non traballados no curso anterior

Á vista dos rexistros do curso anterior do alumnado e tendo en conta a avaliación inicial determinaranse os contidos mínimos imprescindibles non traballados, que se incorporarán aos contidos do curso de forma secuencial e repartidos nos tres trimestres.

Para este fin pode reducirse o número de obras ou estudos nos contidos mínimos obrigatorios do curso, a xucio do/a profesor/a.

Ensino semipresencial e non presencial.

Se por circunstancias persoais do alumnado ou da situación sanitaria xeral fose imposible a asistencia a clase, pasarase ás modalidades lectivas semipresencial ou non presencial.

- Ensino semipresencial: alternaranse períodos lectivos presenciais e non presenciais, coa frecuencia que se estime no momento, no caso de que así o decida o centro.
- Ensino non presencial: o ensino farase telemáticamente, utilizando a aplicación para videoconferencias CiscoWebex para as clases e a Aula Virtual para comentarios, materiais didácticos e avaliacións. Estas últimas consistirán na entrega por parte do alumnado do material correspondente ó trimestre gravado en video, con posterior análise e comentarios por parte do/a profesor/a. Os criterios de avaliación e cualificación serán os mesmos que para o ensino presencial.

Revisión dos obxectivos e contidos como consecuencia da adaptación das programacións

Tras a experiencia do confinamento do curso anterior, na nosa opinión os principais problemas do ensino telemático son que non permite a corrección postural do alumnado, non permite apreciar correctamente a calidade do son (por moi boa que sexa a conexión a internet, que moitas veces non o é) e non permite traballar os aspectos da interpretación en público e en conxunto.

Como nengunha destas cosas ten solución a curto prazo, a realidade obriga a ter que rebaixar as expectativas dos obxectivos nestes aspectos, que deberán ser reforzados en canto sexa posible nas clases presenciais.

En canto aos contidos mínimos, o número trimestral de obras ou estudos pode reducirse polas circunstancias persoais do alumnado.

Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e alumnado con dificultades derivadas da fenda dixital

O alumnado con necesidades específicas de apoio educativo será obxecto dunha adaptación curricular, que poderá revisar aspectos como adaptacións do material didáctico, variacións de metodoloxía, flexibilizar o ritmo de aprendizaxe e a introdución de novos contidos, etc.

A fenda dixital é moi evidente no caso da música. Conexións interrompidas, ínfima calidade de son, distorsións, aceleracións e interrupcións da música...

Se o problema é o ordenador, pódese solicitar un ao centro no caso de confinamento; pero o problema normalmente é da calidade da conexión. A solución é técnica e está fora do ámbito desta programación.

Procedementos de avaliación

En tanto dure a situación de emerxencia sanitaria non se van facer audicións públicas.

-No caso de ensino presencial a avaliación non sufrirá modificacións e as audicións trimestrais poderán ser realizadas na aula, sen público.

-No caso de ensino non presencial, as probas de aula comprenderán as escalas, estudos e obras, e serán substituídas por gravacións en video a través da aula virtual. Teranse en conta as seguintes porcentaxes para o cálculo das cualificacións.

Proba de aula: 50%	Traballo semanal: 50%
--------------------	-----------------------